

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bečkerek, Obilityeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bečkerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész ęvre . 300 D Negyedęvre . 75 D Félévre . 150 D Havonta . 25 D	

A helyzet képe Radicsék lapjaiban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Zágreb, ápr. 23.

A Szlobodni Dom, Radics hivatalos lapja, mai számában a „Radikális kormány bukása” címen vezércikket közöl, amely a mai politikai helyzettel foglalkozik.

A cikkben hevesen támadja a lap Pasity miniszterelnököt és Jovanovity Ljuba házelnököt, akik okai annak, hogy a Radics-párti képviselők mandátumait nem igazolták.

Foglalkozik még a lap azokkal a kőszai hírekkel, amelyek Korosecnek Pasityhoz való közeledéséről szólnak. A hírek szerint Pasity szabad kezet adott volna dr. Korosecnek Horvátországban, Szlovéniában és Dalmáciában. Ha ez így is volna, — jegyzi meg a Szlobodni Dom — ez sem segítene Pasityon. Ebben az esetben három bunyevác és öt-hat szlovén képviselő kiválna Korosec pártjából, úgy hogy ilyenformán Pasity, Pribiesevity alig kapna 140 mandátumot, míg az elölők, a dzsemijet nem számítva, 158 képviselőre számíthatna.

Ha a választási mandátumra való megbízást újólág Pasity kapná, úgy ez nemcsak a horvát és szlovén nép ellen irányuló nyílt kihívás volna — írja a Szlobodni Dom — hanem minden szerb ellen is, aki a beesület és alkotmány alapján akarja az ország dolgait a jövőben elintézni.

Az angol-orosz konferencia egy évig tarthat.

A „Torontál” tudósítójának távirata

London, ápr. 23.

Az Ewening News foglalkozva az angol-orosz konferenciával, közli a szovjetdelegáció egy tagjának nyilatkozatát.

Az angol-orosz konferencia — mondja az intervju — az egymással szorosán összefüggő kereskedelmi és politikai kérdések egész komplexumát meg kell hogy oldja, éppen ezért a konferencia időtartamát nem igen lehet meghatározni. Biztos, hogy hosszú ideig fog elhuzódni. Lehet egy évig is.

A budapesti nyomdászstrájk. A nyomdászstrájkjal kapcsolatos tárgyalások eredményeit ma terjesztik a munkások és a munkaadók plénuma elé. A polgári napilapok együttes kiadásában jelenik meg tegnap óta újólág a Magyar Sajtó, azonkivül megjelenik még a Népszava és a Szózat.

Ma kezdődnek meg a kihallgatások az udvarnál.

A vezető politikusok visszatértek Beográdba. — Nagyaranyúnak igerkezik a bjelinai radikális népgyűlés.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése —

Beográd, ápr. 23.

Mint annakidején megirtuk, a szkupstinát május harmadikáig elnapolták s a parlamenti szünet alatt állott be a kormányválság. Politikai körökben tegnap biztos birként vették, hogy május másodikáig feltétlenül megalakul az új kormány, mely a harmadiki szkupstináülésen már be is fog mutatkozni. Hogy mennyiben válik be a politikusok jóslása, a jövő fogja megmutatni. Az új kormány — az elterjedt verzió szerint — ezen az első szkupstináülésen felolvassa a Ház felosztásáról és a választások kiírásáról szóló ukázt.

Kinek jut a feladat az új kabinet megalakítására, ma még egyelőre nem tudni. Az ország belsejében folyó választási előkészületek után ítélve azonban kevés remény van, hogy munkakormányra szóló megbízatást elvállalhat egyáltalában politikus, vagy hogy nehéz feladatot teljesítheti.

A pártok vezeterei közül Davidovity (dem.), Korosec (kler.), Lázity (földm.) és Lukinity (független dem.) visszatértek Beográdba, ahol bevárják az udvarba szóló meghívót. A király ma délután jött meg Topoláról s így a kihallgatások holnap újólág megkezdődhetnek. Miatán Davidovityot és Korosecet már a múlt héten kihallgatáson fogadta

a király, valószínű, hogy ezuttal elsősorban Lukinity Edóra és Lázity Vojiszlávra kerül a sor. Udvari körökből eredő hírek szerint a király a két politikus audienciája előtt újólág kikéri Jovanovity Ljuba házelnök véleményét.

Az ellenzéki csoportok képviselői állandó érintkezésben állnak egymással. A demokrata-klubban ma délelőtt folyt egy szűkebbkörű tanácskozás, amelyen a politikai helyzetet vitatták meg.

A radikális pártvezérek ugyancsak ma délelőtt konferenciát tartottak, amelyen híven referáltak Pasitynak, a népnek a választások iránti hangulatáról, nemkülönben a radikális-párt legutóbbi gyűléseinek lefolyásáról.

Dragovity boszniai radikális képviselő, a Ház alelnöke Boszniában nagy előkészületeket tesz, hogy a gör. kel husvéti ünnepek idejére Bjelinára összehívott nagygyűlés minél impozánsabb legyen. Popovity Matija tuzlai radikális képviselő kijelentése szerint a bjelinai nagygyűlés egyike lesz a legnagyobb népgyűléseknek, amelyet az országban tartottak. „A lakosság — mondotta — olyan lelkesedéssel készül fogadni Pasityot, mint annakidején a szerb hadsereget”.

Pasity és kísérete 28-án indul el Beográdból.

Alakítsák meg az Európai Egyesült Államokat.

London, ápr. 23.

A független munkáspárt yorki konferenciáján elhatározták, hogy valamennyi európai nemzetet föl-

szólítják, hogy az amerikai Unió mintájára egyesüljenek egy európai egyesült állammá.

A végső szó most már a jóvátételi bizottságé.

Páris, ápr. 23.

A Temps szerint a francia kormány választott már a jóvátételi bizottságnak. Ez a válasz a szakértők jelentéséről egyezik az angol kormány véleményével. A francia kormány most bevárja, hogy a jóvátételi bizottság meghozza a hatáskörébe tartozó döntéseket és ezek alapján fogja majd a kormány megállapítani a maga részéről szükséges rendszabályokat. A szó tehát most már a jóvátételi bizottságé.

Coolidge elnök világbékekonferenciát hív össze.

Newyork, ápr. 23.

Coolidge elnök az amerikai sajtósövetség lakomáján beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy kezdeményezni fogja a világbékekonferencia egybehívását, a fegyverkezés korlátozásával és a nemzetközi jog kodifikálásával kapcsolatban.

Coolidge szerint a szakértői bizottság jelentése a legfontosabb okmány a fegyverszünet óta. Remélhetőleg ennek alapján megoldható lesz a jóvátételi probléma.

A jóvátételi szakbizottság javaslatát oszthatatlanul kell elfogadni.

London, ápr. 23.

A Reuter távirati iroda értesülése szerint az angol kormány rövidesen válaszolni fog a jóvátételi bizottságnak. Az angol kormány álláspontja az, hogy

a szakértői jelentést oszthatatlanul teljes egészében kell elfogadni. A szövetségi adósságok megvitatása teljesen fölösleges. A garanciakérdést pedig elkülönítve később is tárgyalhatják.

A kamarák szkopljei kongresszusának előkészületei.

Bečkerek, ápr. 24.

Jelezte a „Torontál”, hogy az ország kereskedelmi- és iparkamaráinak második kongresszusa Szkopljében lesz. május hó 10-én és 11-én, amelyen az ország valamennyi gyáripari, kisipari és kereskedelmi kamarája résztvesz. A kongresszusra szóló meghívó tegnap érkezett meg Bečkerekre és részletesen ismerteti az értekezlet előkészületeit, valamint a döntésre váró kérdéseket.

A meghívó szerint május 8-án előkonferencia lesz, amelyen egy bizottságot választanak a kongresszus anyagának előkészítésére. A kongresszus többek között a devizakereskedelemmel fog foglalkozni, követeli majd a szabad deviza- és valutakereskedelmet és javasolja, hogy Szkopljében devizatőzsdét állítsanak fel. Rendezni fogja az Albániával való kereskedelmi összeköttetés kérdéseit s egy kereskedelmi szerződésre vonatkozólag javaslatot dolgoz ki. Hosszabb időt szentel a szalonikij szabad zóna ügyének és különösen a vonatösszeköttetés tárgyában hoz kimerítő javaslatokat. Egyes árucikkekre a vám teljes vagy részleges elengedését fogja kérni.

Összesen öt szekciót választanak. A legérdekesebbnek a kivitellel foglalkozó szekció jelentése igerkezik. Az alosztályok feldolgozzák a kongresszus elé kerülő anyagot és szakreferenseik azután részletes jelentést terjesztenek az egybegyűltek elé. A bánügyi kamara kiküldötteit a mezőgazdasági és export szekcióba osztották be.

A kongresszus után, május 12-én Kumanovóba utaznak a kiküldöttek, ahol megtekintik a történelmi nevezetességű esata színhelyét és megkoszorúzzák az elesettek sírmelegét. Május 13-án Szalonikibe mennek és megszemlélik az ottani szabad jugoszláv kikötőzónát.

HIREK

— április 24.

A bányai magyar-párt becske-reki szervezete folyó hó 27-ikén, vasárnap délelőtt 10 órakor a Club-kávéház külön helyiségében értekezletet tart, amelyre a választmány tagjait és minden érdeklődőt, aki a magyar-pártnak tagja, ezúton hív meg a vezetőség.

Az Ady Társaság vasárnapi matinéjában fellépnek Benó Melinda, Engel Margit, Kada Aranka, Kermé Végh Vilma. A matiné a Kaszinó nagytérképében 11 órakor kezdődik.

Izr. istentisztelet Peszach utolsó napján. Peszach utolsó két napján az izr. templomban az istentiszteletek ideje a következő: Csütörtök este 7 órakor és péntek este fél 7 órakor, péntek délelőtt 10 órakor, szombat délelőtt pedig fél 10 órakor kezdődik az istentisztelet. Szombat délelőtt hitszónoklat és Mazkir (a halottakról való megemlékezés) is lesz.

Mikor

A legelső békekonferenciák hírei bejárták a világsajtót, rögtön tisztában voltam vele, hogy itt a nyugodalmass állások végtelen sora fog most kialakulni az áldott béke nyomán. És tényleg lett: nagykövetei tanácsa, jóvátételi bizottság, jóvátételi szakértők egyesülete, lefegyverzési segítségnyújtó bizottság, ellenőrzési szaktanács, repülőszereles bizottság stb. stb. És ezeknek a bizottságoknak vannak alosztályai. Mindegyik bizottságnak legalább tíz alosztálya. Mindegyiknek van elnöke, alnöke, titkára, jegyzője. Azonkívül minden elnöknek van külön priváttitkára, jegyzője és ha jól megy neki, titkárnője. Természetes, hogy ezeknek az alelnököknek, titkároknak és jegyzőknak vannak ismét titkárai, jegyzői... és ez így megy tovább, míg a jó isten — meg nem unja az egész világot. És ezek a bizottságok folyton ülésnek. Az elnökök utaznak, gyűléseznek, a jegyzőkönyvek légióit írónak és bizonyára már egész épületek teltek meg a különféle irásokkal, amelyek a béke jegyében pro és kontra íródtak. És, hogy ezek a különféle bizottságok nyugodtan gyülekezhesenek, utazhassanak: meg kellett erősíteni mindenfelé a hadseregkeket és a minden országban divatba jött redukcio a valójában úgy fest, hogy minden elbocsátott ezer ember helyett kétezer újat kellett akceptálni. Ez azonban mind csak átmeneti dolog volt. Most egy merész dolog történt az állandósítás felé. Olvasom a lapokban, hogy az orosz-angol konferencia egy évig fog tartani — ahogy a szakértők mondják. Előbb egy hétig tartott, aztán egy hónapig — most már egy évig, aztán valahogy örökös lesz egy-egy bizottság. És a világ fel fog oszlani bizottságokra, amelyek a tavasztól kezdve a gondviselésig mindenről fognak gondoskodni az emberiség számára, amely általánosságban már csak bizottsági elnökökre és bizottsági tagokra fog oszlani, mert a gondnokolás alá vett nemzetek időközben kihaltak.

Az SHS-magyar kereskedelmi tárgyalások megkezdését elhalasztották.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, apr. 23.

Ma kellett volna az SHS és a magyar kormányok delegációi között megkezdődni azon tárgyalásoknak, amelyek a még függő gazdasági, pénzügyi és jogi kérdéseket rendezték volna a két állam között. A

tárgyalások egy időben kezdődtek volna Budapesten és Beogradban. A gör. keleti ünnepekre való tekintettel azonban a magyar delegáció közölte a kormánnyal, hogy az üléseket az ünnepek után, tehát május első napjaiban tartásuk meg.

Az új lengyel kölesön. A Lengyelországnak nyújtandó háromszáz millió líra kölcsönt, amint Rómából jelentik, tisztelesen tuljgyezték.

Tisza ünnep Budapesten. Tisza István gróf özvegye ezüst serleget adományozott a „Tisza István Kör”-nek, amely elhatározta, hogy évente a szerleggel megünnepeli Tisza születési évfordulóját. A szerleg-avató ünnepség tegnap este volt a Hungáriában. Tisza születésének hatvanhatodik évfordulóján, a melyen egy táborba gyűlt Magyarország közéleti, társadalmi, irodalmi és kereskedelmi világa. A kormány, a nemzetgyűlés, a főpapság, a tábornoki kar és valamennyi vármegye küldöttséggel képviseltette magát. Az emlékszókat Berzeviczy Albert tartotta.

A becskerekéi orosz kolónia május második hangversenye elé nagy érdeklődéssel tekintenek. A gazdag műsor összeállítását nagy gonddal végzik. Három vendég közreműködőt is sikerült szerzni. Volevas asszony a beogradi Opera szoprán-énekese, Gukasov tenorista és Marjasec basszista személyében, akik mindenestre nagy mértékben fognak hozzájárulni a sikerhez. A hangversenyre jegyek elővételben a „Torontál” kiadóhivatalában kaphatók. Az estélyen befolyó tiszta jövedelmet a Főtéren felállítandó Péter király-szobor alapja javára fordítják.

Új aeroplan-tarifá. A francia-román aeroforgalmi társaság a folyó évi a következő személyszállítási tarifát állapította meg: Pancevótól Budapestre 156 francia frank, Wienig 325 frank, Strassburgig 1235 frank, Párisig 1495 frank, Bukarestig 290 frank, Párisból Bukarestig 1755 frank. Személypódogvászért Budapestig kilogrammonként 155 frankot, ötvenkilogrammnál súlyosabb csomagnál 140 frankot kell fizetni. Dinárba átszámítva, egy személyjegy Pancevótól Budapestig 802 dinárba és 69 parába kerül.

Új hites tolmács a törvényszéken. Az igazságügyi minisztérium Dimitrijevit Koszta gör. kel. lelkészét, (Pasityeva-u. 4.) a becskerekéi törvényszékhez állandó hites magyar-szerb tolmácsnak nevezte ki.

Összegyűjtik Pancevó történelmi emlékeit. Jankulov Boriszláv pancevói főgimnáziumi igazgató kezdeményezésére egy bizottság alakult Pancevón abból a célból, hogy összegyűjtse a Pancevó multjáról szóló történelmi maradványokat. A bizottság, amelynek Jankulov Boriszláv igazgatót kívül Maksim Jovan, Markovity Milenko gimnáziumi tanár, Zsivanovity Gyóka leány polgári iskolai tanár és Dakity Radimir gör. kel. lelkész a

tagja, máris nagyarányú akciót kezdett, hogy a történelmi értékű kéziratokat, okiratokat, tárgyakat megszerezze. Elsősorban felhívást bocsátott ki Pancevó és környékének lakosságához, amelyben felkéri a polgárságot, hogy engedje át a birtokában lévő régi okmányokat, iratokat, tárgyakat, amelyek valamilyen összefüggésben vannak a régi Pancevóval, ezenkívül pedig más uton is igyekezik megnyerni a közönséget a mozgalom támogatására.

Kohn és Glücksmann modernül berendezett épület, gép- és autójavitó műhelye Veliki Becskerekben, Nemanjina u. 14. alatt (volt Jenő herceg-utca) a Tunner-sírköteleppel szemben megnyitott. Mindennemű lakatosmunkákat a legpontosabban és legolcsóbban készítünk. Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Elveszett vadaskutya, nőtény, fajtiszta, középnagy, hamuszürke barna fej, hosszú borzas szőr, coupérozott farku, a neve „Thupa”. Mariolana közelében elveszett a bányai román határon. Állítólag Supljaján eladásra kínálta egy cigány. Aki a kutya nyomára vezet, ezer dinár jutalmat kap. Értéseitek a „Torontál” kiadóhivatalába küldendők.

Az új illetéktörvény magyar kiadása, amely Pelikán Lipót ny. pénzügyigazgató szerkesztésében most van sajtó alatt, nélkülözhetetlen segédkönyve lesz ugyszólván mindenkinek, mert nemcsak az ügyvédek, vállalatok, kereskedők, iparosok, hanem minden magánember is nap-nap után érzi egy oly segédkönyv hiányát, amely az illetéktörvény labirintusában utmutatóul szolgáljon. Mintán a szerb illetéktörvény érvényes több részletben lett az egész országra különböző időkben kiterjesztve, a magyar kiadás az érvényben lévő összes díjtételeket számsorrendbe szedve fogja közreadni, minden tétellel mellé odajegyezve, hogy mely időponttól kezdve érvényes az egész országra nézve és ha valahol a törvényszövegben hivatkozás történik valamely más törvényszakaszra, azt a könyv egész terjedelmében közli, úgy hogy az illetéktörvény teljes megértéséhez más segédkönyvre szükség nem lesz. A mű pontos tárgymutatóval lesz ellátva, hogy minden laikus is azonnal és könnyen megtalálhatja benne azt, amit tudni akar. A 12 nyomtatott lvre terjedő mű ára 60 dinár és azt vidékre az összeg előzetes beküldése mellett bérmentve példányonként 62 dinárért, utánvételes küldésnél 68 dinárért szállítja a kiadó cég. Az illetéktörvény magyar kiadása megrendelhető Pleitz Fer. Pál könyvnyomdácégnél Veliki Becskerek, postafiók 42.

Aller képes családi lapja címen új nagy amerikai szabású képes hetilap indult meg. A lap rendkívül gazdag és változatos tartalom, az élet minden részletére kiterjedő tanulmányokat és felvilágosítást nyújt, pompás illusztrációkkal, érdekes olvasmányokkal. A lap első száma most jelent meg és állandóan kapható az Orient főutcai üzletében. Ára 12 dinár.

Nőiszabók figyelmébe. Az Orient-hez megérkeztek a legújabb nagy parisi divatalbumok és pedig: Facon Tailleur (60 dinár), Tailor Mode (Costumes) 60 dinár és Le Chic (60 dinár).

Legújabb divat fűzés nélküli fűzők, halesont nélküli haskötők, melltartók a legelőgánsabb kivitelben készülnek Arnstein Józsnánál, Veliki Becskerek, Korona-utca 15. Vidékieknek mintát és árjegyzéket küldök.

Átutalásokat és csekkkiutasokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutabiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybecskerek Takarékpénztár, Veliki Becskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. Vezérigazgató 52.

Nikkelezni, galvanizálni Krausz nál Veliki Becskerek. Telefon 329.

Négy újabb személyvonatot indítottak meg Délbányában.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, apr. 24.

A becskerekéi gyárosok és kereskedők egyesülete nemrégiben átiratot intézett a szuboticeai vasutigazgatósághoz, amelyben megsürgette az 1923 október elseje előtt érvényben volt menetrend visszaállítását, vagyis a tel. folyamán beszüntetett vonattársatok újbóli megindítását. Az átirat eredménnyel is járt, amennyiben április elsejével nagyrészt újból életbeléptették a régi korlátozások előtti menetrendet s csak Délbányában hagytak el néhány mellékvonalon közlekedő személyvonattársatot.

A szuboticeai vasutigazgatóság tegnap értesítést küldött a becskerekéi gyárosok és kereskedők egyesületének, amelyben közli, hogy a két mellékszakaszon is megindította a régi vonatközlekedést. Vrsac—Pancevó között megindította a 7311-es és a 7312-es, Vrsac és Kovin között pedig a 7434-es és a 7431-es számú személyvonatot.

A teherátuforgalom és a személyközlekedés egyéb korlátozásait — jelezte az igazgatóság — csak abban az esetben képes megszüntetni, ha a vicinális vonalokra alkalmas kellő számú mozdonyt bocsájtanak rendelkezésére. A vonatforgalom további megjavulása eszerint csak akkor várható, ha a bányai közlekedési akció által is megsürgött száz mozdonyt megkapja a szuboticeai vasutigazgatóság s azzal kipótolhatja a hiányos vajdasági mozdonyparkot.

Ki...
pi...
m...
n...
Ela...
Hof...

Ki...
nyug...
felül...
ered...
(hiá...)

Vel...

Az optáltak díjtalan utlevelet kapnak.

Rendeleti utasítást kaptak a közigazgatási hatóságok.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, ápr. 24.

A belügyminisztérium tegnap rendeletet küldött az alispáni hivatal útján az összes közigazgatási hatóságoknak, amelyben utasítást ad az optáltak részére kiszolgáltatandó utlevelekre vonatkozólag. Rendeletében hivatkozik a trianoni békeszerződés hatvanharmadik szakaszára, mely különféle kedvezményeket biztosít a más állam javára optált és eredeti lakhelyükről elköltözködő egyéneknek.

A belügyminisztérium utasításában közli az érdektelt hatóságokkal, hogy a trianoni békeszerződés értelmében a valamelyik külállam javára optált egyének, ha elköltözködési szándékát bejelenti és utlevelet kér, az utlevelet bélyeg- és díjmentesen kell kiállítani.

A rendelet kiadása azért vált fontossá, mert a közeljövőben mindinkább nő majd azoknak a száma, akik valamelyik szomszéd ország állampolgári kötelekbe léptek s véglegesen elköltözködnek honosági helyükre.

A módosiak akciója egy villanytelepért.

— A „Torontál” tudósítójától. —

A két hét óta SHS impérium alatt lévő Módos község nagyarányú akció előkészítésén dolgozik. Eddigelé ugyanis néhány magánvállalkozó látta el a községet villanyvilágítással, mert a villanytelep beszüntette üzemét, ez azonban nem bizonyult elégségesnek, mert a magánosok csak házuk közvetlen környékét látták el árammal s így a lakosság nagyrésze villanyvilágítás nélkül maradt.

Az akció célja, hogy vagy a régi tulajdonos szerelje fel újonnan villanytelepét és indítsa meg az áramszolgáltatást, vagy pedig új vállalkozót szerezzenek, aki magára vállalja a községnek villannyal való ellátását. A jelek amellet szólnak, hogy ez utóbbi kombináció fog megvalósulni s egy új vállalkozó fogja átvenni a villanytelepet.

A módosiak nagy érdeklődéssel várják a mozgalom lefolyását és eredményét.

Kölcsönpumpa pinceviz kiszivattyúzára

mérsékelt díjért kapható Petrás Lászlónál Brig Risztitya (Aradáci) u. 2218
Eladó: Hofherr-Schranz és Máv. 8-as magánjáró cséplőgarnitúra és egy 10-es Hofherr lokomobil és mindenféle malom- és mezőgazdasági gépek. \$10

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálat és vasuti szállításból eredő mindennemű visszereseket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Meghalt Orth János.

Newyorkból jelentik: Hetekkel ezelőtt bejárta az európai sajtót az a hír, hogy Newyork egyik kórházában meghalt egy Owen N. Orlow néven bejegyzett beteg, aki nem más, mint Orth János, a rejtélyesen eltűnt Habsburg főherceg. Orth János csak néhány barátja előtt árulta el kilétét, az utóbbi időben azonban élénk összeköttetést tartott fenn Európával s gyakran kapott siffrizott kábeltáviratokat is. — A titokzatos Orth-esettel kapcsolatban az Amerikai Magyar Népszava érdekes részletet közöl s e híradás szerint csakugyan János Szalvátor főherceg volt az, aki

a newyorki kórházban meghalt. Az amerikai újság munkatársa fölkereste dr. John Grimleyt, a Columbus Hospital Extension főorvosát, aki a halotti bizonyítványt, Johann Salvátor osztrák főherceg nevére állította ki. — A főorvos az újságíró kérdésére elmondta, hogy az elhunyt halála előtt közölte vele kilétét. A beteg olyan határozottsággal mondta el élete történetét, hogy egy pillanatig sem kételkedhetek az orvosok abban, hogy csakugyan az eltűnt osztrák főherceggel állottak szemben.

Sport

A tacesbíró joga és kötelessége.

A becskerék: footballközönség a tacesbíráskodást valamilyen lealázó dolognak tartja és azt hiszi, hogy a tacesbírónak nincs más dolga, mint a labda után szaladni és kiütni, ha a labda a tacesvonalon túljut. Ezen a véleményen vannak a bírák is. Pedig a tacesbírónak még sok más joga is van. A bíró nem láthat meg mindent, különösen azért nem, mert csak a pálya egyik oldalán fut és így nem láthatja pontosan mi történik a másik oldalon. Tacesbírónak tehát joga, sőt kötelessége a szabálytalanságokat leinteni. Azonban a becskerék, bírák ezt nem ismerik el. Pedig nagyon megkönnyitné a bírák munkáját, ha a tacesbírák figyelmeztetéseit is figyelembe vennék. Kevesebbek lennének a bírói tévedések, melyeknek legesekélyebbje is egy csapat nyereségét vagy vereségét hozhatja maga után. Azért ne alkalmazzanak olyan tacesbírákat, akiknek fogalmuk sincs a szabályokról. Delegáljon minden egyes két olyan embert, akikről megvan győződve, hogy el tudja látni a tündöket. És az egyetközi bizottság küldjön ki akkor minden mérkőzésre tacesbírákat, ha nem is a saját egyletének a mérkőzésére, akkor legalább a pártoskodás látszata is ki van zárva. Adjanak a tacesbíráknak ifjusági és bajnoki mérkőzéseket vezetni, akkor majd meglátják a bírák, hogy mit jelent, ha egy tacesbíró segít nekik.

TŐZSDE

Április 23.

Beograd. Valuták: Frank 550, Dollár 79-50, Cseh korona 237-50.

Devizák: London 354-25, Newyork 80-30, Páris 556-50, Genf 1424, Prága 239-50, Milano 360-50, Wien 0113.

Zürich. Berlin 130 és fél, Budapest 00075, Newyork 565, Milano 2540, Prága 1670, Wien 00078 és hétnyolead, Szófia 412, Bukarest 297 és fél, Beograd 705, London 2486, Páris 3840.

Budapest. Devizaközpont hivatalos árfolyamai. Beograd, dinár 990—1000, Bukarest, lei 415—435, London, fon 350500—366500, Milano, lira 3580—3700, Newyork, dollár 79700—82000, Páris, frank 5400—5580, Prága, szokol 2355—2425, Wien, osztrák korona 11260—11585, Napoleondor 282000, takarékkorona 118.

Az értékpapírpiac

(Árak 1000 koronákban — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok)

Angol-Magyar	93	84
Magyar Ált. Hitel	(1785)	738
Pesti Magy. Keresk.	(—)	1695
Leszám. és Pénzv.	(116)	112
Pesti Hazai	(5750)	5320
Hermes váltóüzlet	(68)	67
Salgótarjáni	(810)	767
Rimamurányi	(162)	153
Égisz	(65)	61
Dél cukor	(750)	705
Hórvát cukor	(1075)	1050

Nyiltér

En rovat alatt közöltékért nem állal felelősséget a szerkesztőség

Nyilatkozat.

A „Torontál” ápr. 24-iki, 94-ik számában megjelent Backman Jakab nyilatkozatára válaszul a következő:

Backman Jakab noviszádi lakos és Vértési Béla budapesti lakos közösen a budapesti tőzsdén játszottak és állítólag egymással szemben differenciájuk van. Én Budapesten súlyos beteg gyógykezelés alatt álltam és ebben az időben Backman Jakab és Vértési Béla lejöttek Jugoszláviába és mindketten egyedül álló feleségemtől kiesikartak 129750 dinárról szóló 2 db váltót avval, hogy közösen Noviszádon drogueria üzletet vesznek és a váltók vétel esetében foglalól fognak szolgálni, nemkülönbön visszahozzák a váltókat. Vétel nem történt, Backman Jakab azonban a váltókat ígérete dacára nem adta vissza feleségemnek, hanem azokat egyszerűen, de annál jogtalanabban megtartotta magának. Ez a száraz, rideg valóság. Mibelyt én erről a machinációról tudomást szereztem, betegem bár, leutaztam Noviszádra és megtettem a büntfeljelentést ügyvédem, dr. Koszta Hadasi által a noviszádi kir. ügyészségnek. A feljelentés további sorsát nem lehet hirlapi cikkekkkel irányítani, hanem bízzuk az illetékes bíróságra. Nem igaz, hogy Vértési Béla le van zárva.

Dr. I. Vértési.

A Padéi Hitelszövetkezet folyó évi április hó 27-én délután 3 óraker saját helyiségében

röndkívüli közgyűlést

tart, melyre a tagok ezennel meghivatnak.

Tárgy:

Határozathozatal a beogradí Országos Központi Hitelintézet tagjai sorába való belépés fölött.

804

Az igazgatóság

Torontál-Temesmegye alispánja.

10908—924. sz.

XVIII

Kötörögépek beszerzése.

Folyó évi május hó 20 án délelött 11 óraker fog megtartatni a velikibecskeréki alispáni hivatalban két kötörögép beszerzése céljából az első árlejtés.

Ajánlattevők ajánlataikban kötelesek kitüntetni az árat, a munkaképességet és a kötörögépek fényképének csatolása mellett megjelölni a jótállást is.

Az ajánlatok 100 dináros bélyeggel látandók el és legkésőbb f. é. május hó 20-án délelött 10 óráig adandók be lepecsételt borítékban, melyre reá kell vezetni 10908—924. számra Alispáni hivatalnak Velikibecskerék. Ajánlat kötörögépekre.

Szállítási határidő az árlejtésnek a közigazgatási bizottság jóváhagyásától számítandó 20 nap, a kifizetés pedig az árlejtés jóváhagyása és a bizottság által történt átvétel és próba után történik.

Ajánlattevő köteles a törvényben előirt illetekeket viselni.

Az alispáni hivatal fenntartja magának a jogot, hogy a neki megfelelő gépekből válasszon és a legelőnyösebb ajánlatot elfogadj.

Elkészt ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Közelebbi felvilágosítás az alispáni hivatal 14. sz. szobájában nyerhető. Velikibecskerék, 1924 április 17.

Rajity, alispán.

Eladó

egy iparművészeti iskolában készült sötét színű elegáns ebédőberendezés, valamint egy 4x5 méteres nagyon szép szmirnaszőnyeg, egy konyhaberendezés és ezenkívül egyes darabok, úgy mint: egy szekrény, fürdőkád, mángorló, kottatarló, kettős létra, varrogó, mely himez és aszuroz, élelcamraállvány stb. Érdeklődni lehet: Kalvinszka utca 2 (volt Szöllössy-fele ház) az udvari lakásban délelött 10—11-ig és délután 5—6 óráig.

Gyártmányaink:

Aszfalt- és kátrányfedellemez, aszfaltzsigetelőlemez, kőszénkátrány, facement, karbolinóum, kőszénkátrányaszurok, fedőlak, bitumen, aszfaltmasztiks stb. — *Műszaki osztályunk elváltat és készit:* Aszfaltjárda, kocsiút és belső helyiség burkolását tisztá, természetes aszfalttal és aszfalt-olajigetelő-lemezzel. Tetőfedést kátránylemezszel, tisztá, természetes bitumenből készült, szárazalán aszfaltfedellemezzel. Nedves falak száraztételést. Talajviz elszigetelést saját rendszerünk szerint. Óreg tetőjavítást és kátrányozást. Facementtelőti több évi jótállás mellett.

Sürgöncim: Grozit. Telefonszám: 27-20.

Gyártja:

Beogradí Aszfalt és Kátrány Vegyitermékek Gyára Beograd, Vuka Karadzica 6.

vezérképviselet és lerakat Velikibecskeréken:

Özv. Guttman Jakabné és Fiai.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Ingyen 664
 ugyan nem, de különként 55 dinárért kaphat
 5, 10 kg-os postacsomagokban
édes paprikát.
 Ha egyszer megpróbálja, állandó vevő lesz.
 Nagyobb vételnél megfelelő árengedménnyel,
 vasúton szállítva — 50 kg-os zsákokban. —
 Postaküldemények utánvétellel, nagyobb kül-
 demények megegyezés szerint.
 Donat és Csélics-cégnél, Debeljača, Bánát

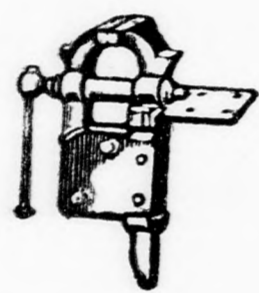
Fagyapotot
 vagonkételekben 708
 is prompt szállít.
 Gyufagyár, Novivrbas.

Eladó házak és telkek
 A Pasityeva-utca folytatását képező kövezett Tomaseváci ut mentén, a
 gör. kel. temetővel szemben
**lakóház, magtár és kotárkával, valamint 150—1000 négyszög-
 öles házhelyek, esetleg ujonnan építendő házakkal együtt**
 továbbá a cukorgyár szomszédságában, a muzsljai komphoz vezető
 ut mentén, ugyancsak házhelyeknek alkalmas 740 négyszögöl kert,
 egészben vagy részben
előnyös árban és kedvező fizetési feltételek mellett eladók.
 Bővebbet:
Cigljana i Gradjevinsko Poduzeće D. D.
 nagyhíd melletti irodájában. 796

Nagyban! Kicsinyben!
**Fakereskedőknek
 és villanytelepeknek**
 való nagymennyiségű
F E N Y Ő F A
 10—16 m hosszú, 15—25 cm középm. —
 Építkezéshez szükséges épületta, léc és
 zárléc.
 Aszfalosoknak való mindennemű szá-
 raz deszka
 Bognároknak Ia szlavóniai kőrifa. 768
Tüzifa
 különböző minőségű, vagonkételekben
**Szerb Bank R.-T. Pancsevo
 faosztálya Kovin.**

Hofherr-Schranz és Clayton-Shuttleworth Rt.
 vezérképviselete és irodája

Lichtschein Márton és Társai cégnél
 Telefon 128. NOVISZÁD. Sürgöny: Lichtschein.

Szivógáz-traktor-
 Benzin-traktor-
 Gőz-traktor- és
 Gőzgép- } cséplőkészletek

és az összes mezőgazdasági gépek, műszaki cikkek, minden fajta
 armaturák, malmászati gépek, tűzifecskenők, fürdőberen-
 dezések, furó-, gáz- és forrcsővek állandó dus választékban.

Telefonszám 21. Alapított 1846.

Pleitz Fer. Pál
 Veliki Bečkerek, obilježera (Zápolya) u. 1. sz.

Könyvnyomdája

**Nyomtatványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomtatvány-
 raktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyantabélyeggyártás.**